

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

turistički BILTEN

JUN, 2015. GODINE

MONTE
NEGRO

Wild Beauty

turistički BILTEN

Foto: Radonja Srdanović

JUN, 2015. GODINE

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Ministar:
Branimir Gvozdenović

Državni sekretar za turizam:
Predrag Jelušić

Odnosi sa javnošću:
Zoja Spahić Kustudić
Milica Lekić
Ana Kostić Jovanović

Adresa:
IV Proleterske brigade 19
81000 Podgorica
Telefon:
+382 (0)20 446 346
+382 (0)20 446 347
+382 (0)20 446 341
Fax: +382 (0)20 446 215

E-mail: ana.kostic@mrt.gov.me
Web site: www.mrt.gov.me

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore
Direktor:
Željka Radak Kukavičić

Adresa:
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 077 100 001
Fax: +382 077 100 009

E-mail: info@montenegro.travel
Web site: www.montenegro.travel

Call centar: 1300

SADRŽAJ:

- 1 UVOD MINISTRA
- 2 TURISTIČKI PROMET U CRNOJ GORI
- 2 Broj turista i noćenja
- 3 Aerodromi Crne Gore
- 3 Montenegro airlines
- 4 Tunel Sozina
- 4 Nacionalni parkovi Crne Gore
- 4 Nacionalni park Lovćen
- 5 METEOROLOŠKE KARAKTERISTIKE U MAJU
- 6 TURISTIČKE AKTUELNOSTI U MAJU
- 10 NOVINE U ZAKONU O TURIZMU
- 10 Jedinствена evidencija turističkog prometa

CENTRALNA TEMA U MAJU

- 12 Intervju sa izvršnim direktorom u Svjetskoj turističkoj organizaciji pri UN
- 14 OTVOREN NOVI HOTEL U MAJU
- 15 CRNOGORSKA KUPALIŠTA

NAJAVA MANIFESTACIJA U JUNU

- 17 Glavni grad, Podgorica
- 18 Prijestonica, Cetinje
- 19 Sjeverni region
- 22 Primorski region
- 26 O CRNOJ GORI U STRANIM MEDIJIMA

Uvaženi čitaoci,

Pred vama je Turistički bilten, koji ima za cilj da doprinese kvalitetu, afirmaciji i promociji turističke ponude Crne Gore, kao i da pokaže potvrdu naše odlučnosti da kontinuirano i svestrano unapređujemo crnogorski turizam, kao strateški razvojni sektor naše države.

U periodu za nama dokazali smo da imamo potencijala, snage i odlučnosti da se približimo strateškim ciljevima i da Crna Gora zauzme zavidno mjesto na svjetskim mapama izazovnih, privlačnih, pa i ekskluzivnih turističkih odredišta. Turizam je prepoznat kao ključni privredni sektor, čiji ekonomski kapacitet jeste pretpostavka dinamičnog razvoja i rasta BDP-a u narednom periodu. Pa i pored zadovoljstva, moramo biti svjesni da smo još uvijek udaljeni od cilja.

Prema analitičkim projekcijama Svjetskog savjeta za turizam i putovanja (WTTC) za Crnu Goru, učešće turizma u BDP-u će rasti po prosječnoj stopi od 8,8% godišnje, u periodu do 2024. godine.

Ako želimo da u narednom periodu ostanemo u samom vrhu liste Svjetskog savjeta za turizam i putovanja, moramo znatno poboljšati našu konkurentnost. Moramo iskoristiti potencijale poslovnog ambijenta, infrastrukturu i ljudske resurse u oblasti turizma.

Opredjeljenje Vlade da turizam bude pokretačka snaga ekonomije zasniva se na činjenici da Crna Gora raspolaže resursima bitnim za razvoj turizma i da je to sektor koji generiše razvoj drugih djelatnosti kao što su transport, trgovina, bankarstvo, poljoprivreda, građevinarstvo.

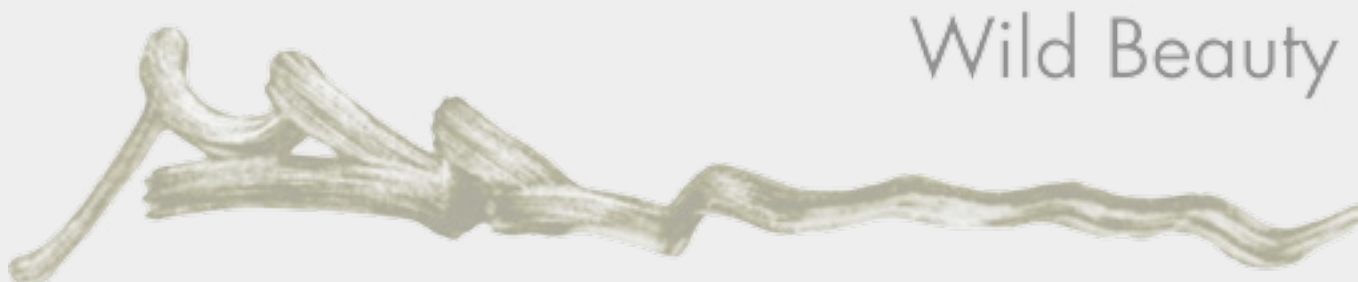
Država mora odigrati aktivniju ulogu u stimulaciji investicija u turizam, do onog trenutka kad se još jače pozicioniramo na mapi svjetskih turističkih destinacija, kad će i povrat investicije biti značajno kraći.

Crna Gora mora zadržati poziciju poželjne turističke destinacije i dodatno je poboljšati. U tom cilju realizuju se, između ostalih, i aktivnosti na planu stvaranja diverzifikovane i kvalitetne ponude. Sigurni smo da će mjere koje sprovodimo, i koje su pripremljene i očekuje se njihova implementacija, doprinijeti našem imidžu poželjne turističke destinacije i dinamizirati sveukupni ekonomski rast i razvoj.

Naša komparativna prednost, rekao bih u odnosu na većinu zemalja koje su prepoznate kao turističke destinacije, je raznovrsnost sadržaja, prirodnih bogatstava i mogućnost doživljaja različitih avantura na malom prostoru, za kratko vrijeme.

Bilten koji je pred vama je prije svega informativnog i edukativnog karaktera, i u najkraćem će prikazivati naše aktivnosti na ostvarenju strateške vizije Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije. Siguran sam da ćemo, uz našu posvećenost ovom pitanju i sugestije koje ćemo od vas dobijati, zajednički ostvariti željeni cilj i rezultat.

Branimir Gvozdrenović

TURISTIČKI PROMET U CRNOJ GORI

BROJ TURISTA I NOĆENJA januar - april 2015.

Prema posljednjim zvaničnim podacima u periodu januar - april tekuće godine u Crnoj Gori je zabilježen rast broja turista za 19,7%, kao i rast ostvarenih noćenja, za 14,4% u odnosu na isti period 2014. godine.

BROJ TURISTA	januar - april 2014	januar - april 2015	INDEX 15/14
Domaći	17.906	22.566	126,73
Strani	73.317	86.517	118,00
UKUPNO	91.123	109.083	119,71

Izvor: MONSTAT

BROJ NOĆENJA	januar - april 2014	januar - april 2015	INDEX 15/14
Domaći	68.340	78.904	115,46
Strani	268.410	306.513	114,20
UKUPNO	336.750	385.417	114,45

Izvor: MONSTAT

Posmatrano po vrstama objekata za smještaj, tokom prva četiri mjeseca 2015. godine, u hotelima i ostalim objektima kolektivnog smještaja boravilo je 19,83% više turista i u njima je ostvareno 14,51% više noćenja u odnosu na isti period prošle godine.

Takođe, i u individualnom smještaju je ostvareno povećanje prometa u odnosu na uporedni, prošlogodišnji period, i to turista više za 18,68% i noćenja više za 14,34%.

BROJ TURISTA	januar - april 2014	januar - april 2015	INDEX 15/14
Hoteli i kolektivni smještaj	81.311	97.438	119,83
Individualni smještaj	9.812	11.645	118,68
UKUPNO	91.123	109.083	119,71

Izvor: MONSTAT

BROJ NOĆENJA	januar - april 2014	januar - april 2015	INDEX 15/14
Hoteli i kolektivni smještaj	227.597	260.614	114,51
Individualni smještaj	109.153	124.803	114,34
UKUPNO	336.750	385.417	114,45

Izvor: MONSTAT

AERODROMI CRNE GORE

U maju tekuće godine na aerodromima Crne Gore registrovan je pad prometa aviona za 3% i povećanje broja putnika za 1%, u odnosu na isti period prethodne godine.

Broj avio letova	maj 2014	maj 2015	INDEX 15/14
Podgorica	496,5	458,5	92,34
Tivat	390	400,0	102,56
UKUPNO	886,5	858,5	96,84

Promet putnika	maj 2014	maj 2015	INDEX 15/14
Podgorica	58.252	58.495	100,41
Tivat	56.072	56.757	101,22
UKUPNO	114.324	115.252	100,81

MONTENEGRO AIRLINES

U maju tekuće godine broj putnika Montenegro Airlines-a na letovima u redovnom saobraćaju veći je za 1.170, odnosno 2,85% u odnosu na isti period 2014. godine. Rezultat je ostvaren na 22 leta više u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječan faktor popunjenosti putničke kabine (load factor) iznosio je 64%, za razliku od prethodne godine kada je iznosio 65%.

Redovan avio-saobraćaj	maj 2014	maj 2015	INDEX 15/14
Broj letova	560	582	103,93
Promet putnika	41.084	42.254	102,85

U maju tekuće godine broj putnika Montenegro Airlines-a na code-share letovima veći je za 695, odnosno 69.08% u odnosu na isti period 2014. godine. Rezultat je ostvaren na 6 letova manje u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječan faktor popunjenosti putničke kabine /load faktor/ iznosio je 66%, za razliku od prethodne godine kada je iznosio 58%.

Code-share avio-saobraćaj	maj 2014	maj 2015.	INDEX 15/14
Broj letova	124	118	95,16
Promet putnika	1.006	1.701	169,08

U maju tekuće godine broj putnika Montenegro Airlines-a na charter letovima veći je za 3.336 odnosno 102.08% u odnosu na isti period 2014. godine. Rezultat je ostvaren na 38 letova manje u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječan faktor popunjenosti putničke kabine (load factor) iznosio je 58%, a za razliku od prethodne godine kada je iznosio 47%.

Code-share avio-saobraćaj	maj 2014	maj 2015	INDEX 15/14
Broj letova	62	100	161,29
Promet putnika	3.268	6.604	202,08

TUNEL SOZINA

U maju tekuće godine Monteput doo bilježi povećan promet vozila kroz tunel Sozina za 11%, a ostvaren je i veći prihod za 16% u odnosu na uporedni period prošle godine.

Promet	maj 2014	maj 2015	INDEX 15/14
Broj vozila	156.886	174.204	111,03
Prihod (€)	552.415	638.838	115,64

NACIONALNI PARKOVI CRNE GORE

U maju tekuće godine Javno preduzeće za Nacionalne parkove Crne Gore bilježi povećan broj posjetilaca za 66,09%, a ostvaren je i veći prihod za 47,30% u odnosu na uporedni period prošle godine.

Promet	maj 2014	maj 2015	INDEX 14/15
Broj posjetilaca	12.165	20.205	166,09
Prihod (€)	40.487 €	59.639	147,30

Nacionalni park Lovćen 2015.

JP Nacionalni parkovi Crne Gore 2015. godine, realizacijom planiranih aktivnosti, uspostavljaju značajan broj novih turističkih ponuda i infrastrukturnih objekata.

U Nacionalnom parku Lovćen, u poslednjih nekoliko godina, uspostavljen je značajan broj infrastrukturnih segmenata u funkciji posjetilaca, kao što su: Centar za posjetioce, suvenirnica, učionice na otvorenom, uređeni vidikovci, sistem biciklističkih, pješačkih i edukativnih staza sa interaktivnim mobilijarom, bungalovi, odmorišta za planinare i bicikliste, piknik mjesta, kao i mjesta za kampovanje.

U NP Lovćen tokom juna posjetiocima koji žele da svoj odmor provedu u prirodi na aktivan način, biće dostupne posebno dizajnirane turističke ponude/proizvodi i to:

- Staza za boso hodanje na lokaciji Ivanova korita, koja je dizajnirana na način da korisnici prelaze određenu rutu dužine 2km sastavljenu od 12 različitih podloga u formi

poligona.

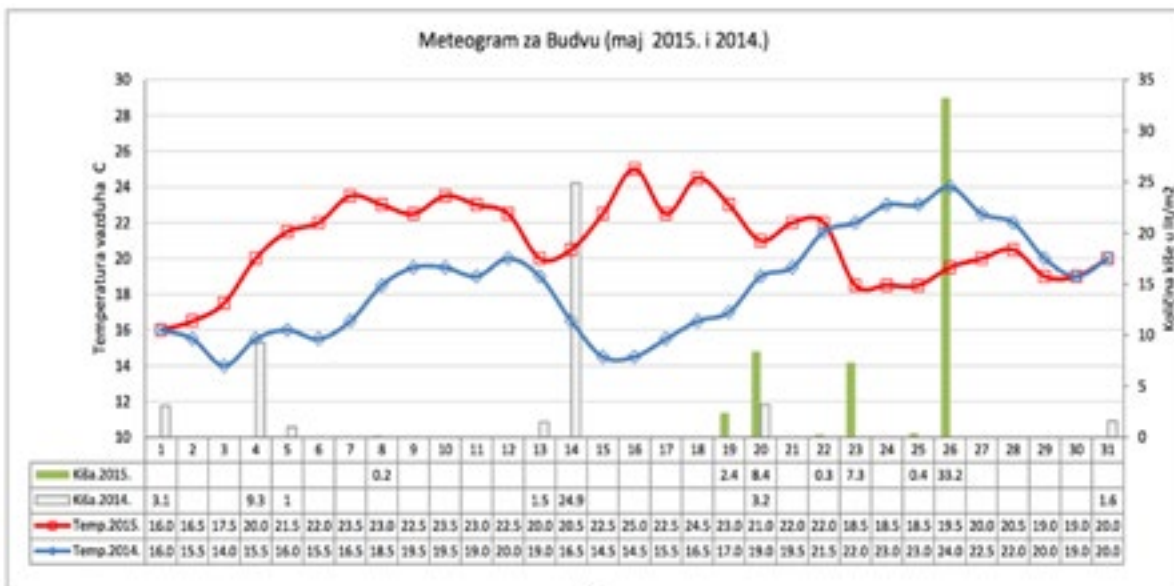
- Krajem juna u ponudi će se naći i još jedan novi turistički proizvod - specijalno dizajnirana lokacija Šuma za čitanje. Kreiranje „Šume za čitanje“ podrazumijeva instaliranje specifičnog mobilijara, koji se sastoji od sistema ležaljki i boks kutija za knjige. Ideja je da se posjetiocima, u eri interneta, ponudi uživanje u tišini karakteristične bukove šume Lovćena i dobroj knjizi.

- Za najmlađe je obezbijeđeno dječije igralište izgrađeno od prirodnog materijala, koje sadrži niz elemenata pogodnih za razvijanje motorike i zabave.

-Na vidikovcima se nalazi specifičan mobilijar Otvorena vrata, koji na jedan inovativan način daje posjetiocima mogućnost panoramskog uživanja.

-U toku su aktivnosti na izradi sistema novih informativnih tabli, kojima će se obilježiti glavni ulazi u park, kao i izrada info tabli kojima će biti predstavljeni turistički proizvodi, ponuda sportske opreme za iznajmljivanje i cjenovnik.

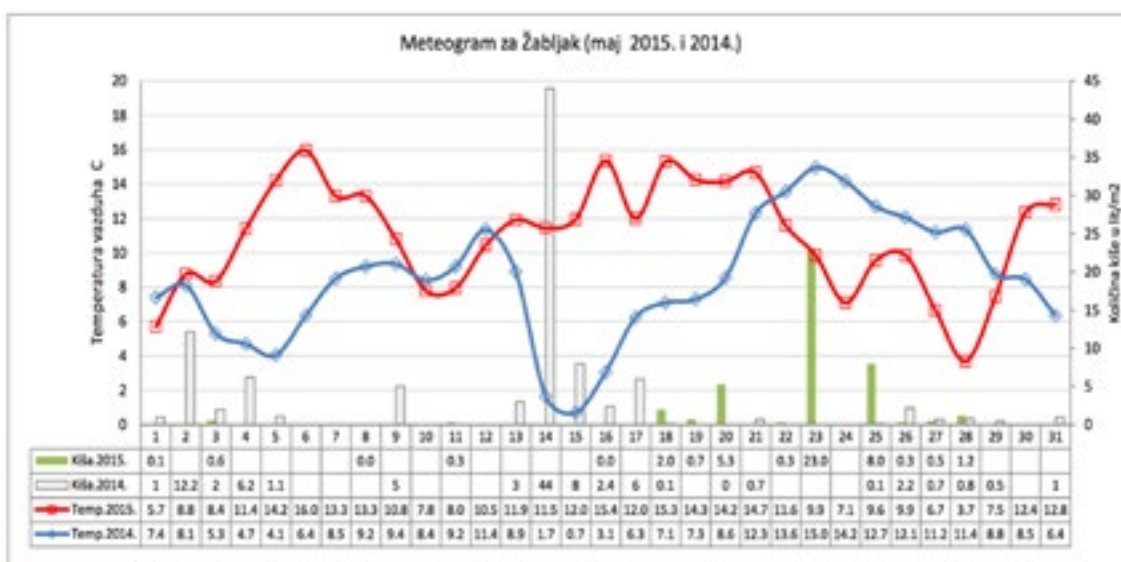
METEOROLOŠKE KARAKTERISTIKE U MAJU

Maj 2015. godine u odnosu na isti period prošle godine na primorju Crne Gore bio je značajno topliji za 2.4C, a srednja maksimalna dnevna temperatura bila je viša za 2.9C. U maju ove godine bilo je 25 ljetnjih dana, što je za 11 dana više od prošle godine, od kojih je jedan dan bio tropskog karaktera, dok u maju prošle godine nije bilo tropskih dana.

Sredinom maja 2014. godine zabilježen je hladan talas, dok je ove godine u isto vrijeme izmjerena za oko 10C viša temperatura.

U maju 2015. godine zabilježeno je 7 kišnih dana, isto koliko i u maju prošle godine, a takođe je zabilježen porast količine kišnih padavina za oko 17%, što je više u odnosu na maj prošle godine.

Maj 2015. godine u odnosu na maj prošle godine na sjeveru Crne Gore je bio značajno topliji. Srednja mjesečna temperatura bila je viša za 2.5C u odnosu na prošlu godinu, a srednja maksimalna dnevna temperatura bila je viša čak za 4C.

Prošle godine, u periodu od 14 - 15. maja, zabilježeno je

osjetno zahlađenje, kada je temperatura vazduha opala za oko 10C, što ove godine nije bio slučaj.

Mjesečna količina kišnih padavina manja je za oko 44%, u odnosu na prošlu godinu. U maju ove godine zabilježeno je 12 kišnih dana, što je za 7 dana manje nego u maju 2014. godine.

TURISTIČKE AKTUELNOSTI U MAJU

Ministar Gvozdenović na Godišnjem okupljanju zvaničnika Jugoistočne Evrope

Ministar održivog razvoja i turizma, **Branimir Gvozdenović**, boravio je u Bukureštu povodom učešća na **Godišnjem okupljanju zvaničnika Jugoistočne Evrope**, koje se po uzoru na Nacionalni molitveni doručak, u Vašingtonu, održava svake godine u jednoj od zemalja regiona.

Događaju je prisustvovalo preko 100 zvaničnika iz Evrope i svijeta, uz učešće i podršku članova američkog Kongresa. Godišnje okupljanje zvaničnika Jugoistočne Evrope održano je po dvanaesti put, a domaćin okupljanja 2012. godine bila je Budva. Ministar Gvozdenović je istakao značaj organizacije ovakvih događaja koji doprinose promociji suživota i tolerancije, kao i multinacionalnog sklada na Balkanu. **Tokom posjete ministar Gvozdenović se susreo sa predstavnicima turističkih agencija i turoperatora iz Rumunije.**

Inovativnost kao preduslov budućeg turističkog razvoja

Državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, **Predrag Jelušić**, učestvovao je na sjednici Izvršnog savjeta Svjetske turističke organizacije pri Ujedinjenim nacijama, koja se održavala od 27. do 29. maja u Rovinju, u Hrvatskoj.

Dvodnevni program sjednice posvećen je razvoju međunarodnog turizma, značaju te privredne grane, inovacijama i pronalaženju novih načina za produženje sezone.

„Korišćenjem novih tehnologija i valorizacijom postojećih kulturno-istorijskih objekata promovisaćemo potencijale i razviti turizam tokom cijele godine”, rekao je Jelušić, istakavši značaj regionalne saradnje, te kontinuirane komunikacija sa predstavnicima Svjetske turističke organizacije.

ODRŽAN ŠESTI FESTIVAL INVESTICIJA I NEKRETNINA - FREI 2015 U BUDVI

Šesti Festival investicija i nekretnina - FREI 2015 održao se od 11. do 14. maja, u hotelu „Maestral“, u Miločer, pod patronatom predsjednika Vlade Crne Gore, Mila Đukanovića, koji je otvorio Festival specijalnim izlaganjem na temu „Novi kontekst razvoja i dinamizacija ekonomskog rasta Crne Gore“.

Crna Gora mora zadržati poziciju poželjne turističke i investicione destinacije

Ministar održivog razvoja i turizma, Branimir Gvozdenović, govorio je na Festivalu investicija i nekretnina FREI 2015, te tom prilikom kazao da je vremenom FREI postao jedan od vodećih sajmova investicija i nekretnina u regionu.

„Zadovoljstvo je uvijek biti dio ovako ozbiljnog događaja, koji od samog svog početka uspostavlja i diktira trendove i predstavlja značajnu platformu za razmjenu informacija, novih ideja i iskustava“, istakao je Gvozdenović. Značajan broj renomiranih učesnika, iz svih sfera investicionog, ekonomskog, pa i najšire gledano društvenog djelovanja, uz ozbiljnu pripremu i koordinaciju festivala, učiniće, siguran je Gvozdenović, da se i ove godine dođe do kvalitetnih rješenja i ideja koje se mogu implementirati u narednom periodu, kako bi ekonomski razvoj dodatno dobio na dinamici i sadržini.

Tema Ministrovog obraćanja na ovogodišnjem Festivalu predstavlja odgovor Crne Gore na nove trendove u turističkim investicijama, s obzirom na to da tekuća politika i razvojna strategija Crne Gore prepoznaju turizam kao ključni privredni sektor, čiji ekonomski kapacitet je pretpostavka dinamičnog razvoja i rasta BDP-a u narednom periodu.

U Prištini predstavljena TURISTIČKA PONUDA CRNE GORE

U Prištini je, u okviru nastupa na sajmu turizma „Travel Fair“, u periodu od 06 – 09. maja ove godine, održana prezentacija turističke ponude Crne Gore za novinare i zainteresovanu javnost za ljetnju sezonu 2015.

Građani Kosova pozvani su da svoje godišnje odmore provedu na Jadranskom moru ili na crnogorskim planinama, etno selima i nacionalnim parkovima, ukazujući na odličnu saobraćajnu povezanost, prošlogodišnji nivo cijena i mnogo bogatiju i raznovrsniju ovogodišnju turističku ponudu.

CRNA GORA – REPUBLIKA MAKEDONIJA: Potpisan Memorandum o saradnji

U cilju unapređenja saradnje u oblasti promocije, marketinga i podrške turizmu, 7. maja potpisan je Memorandum o saradnji između Crne Gore i Makedonije. Memorandum je potpisan na dan otvaranja Kancelarije za ekonomska pitanja i turizam, pri Ambasadi Crne Gore u Skoplju.

Crna Gora je uzela učešće i na sajmu turizma „Skoplje travel Market“ koji je održan od 7. do 9. maja. Na crnogorskom štandu građane Skoplja i Makedonije sa ponudom za predstojeću sezonu upoznale su turističke organizacije Tivta, Budve, Bara i Ulcinja.

PROMOVISANA TURISTIČKA PONUDA CRNE GORE U KRAGUJEVCU

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore promovisala je 20. maja crnogorsku turističku ponudu u Kragujevcu, a posjetioци su bili posebno zainteresovani za manifestacije koje se održavaju na našem primorju tokom ljetnjih mjeseci. Predstavnici NTO CG i turističkih organizacija Budve, Bara i Tivta, pozvali su mnogobrojne posjetioce da svoj odmor provedu na crnogorskom primorju i planinama.

CRNA GORA NA BEOGRADSKOM „MANIFESTU“

Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Nacionalna turistička organizacija Crne, u okviru svojih redovnih promotivnih aktivnosti poseban akcenat i ove godine stavili su na promociju turističke ponude Crne Gore na tržištu Srbije. Pored jednodnevnih prezentacija tokom maja po većim gradovima u Srbiji, kao dio regionalne road show kampanje, ponuda Crne Gore je prezentovana i na manifestaciji „Beogradski Manifest“, koja je održana u periodu od 22. do 24. maja na Kalemegdanu.

Štand Nacionalne turističke organizacije Crne Gore na „Beogradskom manifestu“ posjetio je ministar turizma, trgovine i telekomunikacija Srbije, *Rasim Ljajić*. Dobrodošlicu na štandu poželjeli su mu ministar održivog razvoja i turizma Crne Gore, *Branimir Gvozdenović*, ambasador Crne Gore u Srbiji, *Branislav Mićunović* i direktorica Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, *Željka Radak Kukavičić*.

Mediji i građani NOVOG SADA zainteresovani za ljetovanje u Crnoj Gori

Promocija turističke ponude za ljetovanje 2015. godine, održana je 26. maja u tržnom centru „Big“ u Novom Sadu. Posjetio je imali priliku da od predstavnika Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, lokalnih turističkih organizacija Budve, Tivta i Bara, dobiju informacije šta je to novo što Crna Gora nudi za predstojeće ljetovanje. Mlađu populaciju posebno je zanimalo koja su planirana zabavna i kulturna dešavanja u Crnoj Gori ovog ljeta, kao i aktivan odmor na planinama.

Road show kampanja Bosna i Hercegovina

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore nastaviće i ove godine promociju turističke ponude Crne Gore na tržištu Bosne i Hercegovine.

Turoperatori iz Kine u posjeti Crnoj Gori

U organizaciji Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i uz podršku turističke privrede, u periodu od 14 – 17. maja u Crnoj Gori je boravila grupa turoperatora iz Kine.

U Grupi su bili predstavnici 12 kineskih turoperatera, a posjeta je rezultat regionalne saradnje nacionalnih turističkih organizacija Crne Gore i Srbije i od izuzetnog je značaja za dalju promociju crnogorskog turizma na tržištu Kine.

Na inicijativu crnogorske ambasade u Rimu, a zbog izraženog interesovanja Italijana za Crnu Goru, za predstojeći period najavljene su posjete televizijskih ekipa: Rai2, redakcija programa „Sereni Variabile“ i Rai3, autora programa „Le falde del Kilimangiaro“.

Prezentacija Crne Gore u Milanu, EXPO 2015

Nacionalna turistička organizacija Crne Gore organizovala je 28. maja 2015. godine prezentaciju Crne Gore kao turističke destinacije na prestižnoj svjetskoj izložbi EXPO 2015 koja se ove godine održava u Milanu. Prezentaciji su prisustvovali predstavnici turističkih agencija, turoperatora i medija. Pored sadržajne prezentacije prirodnih i turističkih kapaciteta naše zemlje, koja

je privukla pažnju brojnih posjetilaca, kako crnogorskog paviljona, tako i ostalih paviljona Bio-mediteranskog klastera, predstavio se i Vokalni ženski sastav „Alata“ iz Podgorice, a gosti su uživali u tradicionalnim specijalitetima crnogorske kuhinje, kulinarskom performansu pripremanja „kačamaka“ i degustaciji vina Kompanije „13 jul-Plantaže“.

Novine u zakonu O TURIZMU

Jedinstvena evidencija turističkog prometa

Uspostavljanje Informacionog sistema Jedinstvene evidencije turističkog prometa predstavlja jednu od najznačajnijih novina i potpuno novi institut definisan Zakonom o turizmu, koji treba da obezbijedi kvalitetne i precizne podatke o broju i strukturi gostiju, broju ostvarenih noćenja, vremenu boravka, iznosu boravišne takse i drugim podacima značajnim za statističku obradu, evidenciju i praćenje turističkog prometa.

Cilj projekta jedinstvene evidencije turističkog prometa je potreba da se obezbijede tačni i ažurni podaci o ostvarenom turističkom prometu.

Kao jedna od prednosti navedene evidencije svakako se ističe i smanjenje pojave nepravilnosti i vođenja neuredne evidencije prijave boravka gostiju (neprijavlivanje gostiju ili brisanje podataka o dolasku ili periodu koje je određeno lice provelo u ugostiteljskom objektu sa ciljem prikriivanja stvarnog broja gostiju i stanja poslovanja).

Trenutkom prijavljivanja gosta u ugostiteljskom objektu, ugostitelj je dužan da unese tražene podatke, koristeći elektronski sistem prijave i odjave boravišta nadležnog organa za poslove policije.

Podaci uneseni u Registar boravišta, elektronskim putem prenose se u Jedinstvenu evidenciju turističkog prometa i to:

- naziv i sjedište, odnosno ime i prezime i adresa pružaoca usluga smještaja;

- registarski broj upisa, odnosno matični broj pružaoca usluga smještaja;
- datum dolaska gosta sa nazivom države koja je izdala pasoš, odnosno ličnu kartu;
- datum odlaska gosta.

Elektronsko podnošenje prijave i odjava boravišta lica je moguće korišćenjem web servisa i/ili web aplikacije.

Web servis odnosi se na one koji već imaju softver za registraciju gostiju, najčešće hotele, čime im se omogućava da nadgrade svoj postojeći softver, kako bi već unijete podatke mogli da iskoriste za prijavu i odjavu boravišta, te samim tim pojednostave procedure. Za sve one koji nemaju postojeći softver, omogućeno je elektronsko podnošenje prijave i odjava boravišta preko Interneta, korišćenjem web aplikacije.

Da bi se omogućilo korišćenje elektronskog podnošenja prijave i odjave boravišta, korisnik treba da dostavi na e-mail sit@mup.gov.me sljedeće podatke:

- ovjeren i potpisan zahtjev,
- javni ključ digitalnog sertifikata.

Nakon registracije korisnika, Ministarstvo unutrašnjih poslova će istom dostaviti:

- tehničko uputstvo za web servis
- korisničko uputstvo za web aplikaciju i
- demo aplikaciju.

Više informacija dostupno je na web sajtu www.mup.gov.me

Prihod Nacionalne turističke organizacije Crne Gore (NTOCG) od naplate boravišne takse čini 20% ukupno naplaćenih prihoda po tom osnovu, a u nastavku je dat

tabelarni prikaz ostvarenih prihoda za period januar - april 2015, sa uporednim pregledom u odnosu na prošlu godinu, kao i iznos po opštinama.

Prihodi NTOCG od boravišne takse (€)			
Mjesec	2014	2015	Index 15/14
januar	8.282,36	9.170,08	110,72
februar	9.579,41	10.425,56	108,83
mart	11.449,7	10.266,42	89,67
april	15.115,35	18.265,4	120,84
Prihod (€)	44.426,82	48.127,46	108,33

Izvor: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore

Prihodi NTOCG od boravišne takse po opštinama (€)			
Opština	2014	2015	Index 15/14
Budva	18.886,55	19.889,63	105,31
Tivat	6.187,47	5.024,86	81,21
Kotor	851,03	1.935,69	227,45
Herceg Novi	2.378,85	1.701,96	71,55
Bar	9.362,43	8.476,81	90,54
Ulcinj	300,43	1.113,31	370,57
Podgorica	3.108,77	5.413,97	174,15
Danilovgrad	1,80	2,04	113,33
Nikšić	127,34	186,18	146,21
Žabljak	146,56	1.529,79	1.043,80
Berane	89,25	71,80	80,45
Bijelo Polje	514,76	34,52	6,71
Kolašin	1.770,78	2.572,90	145,30
Rožaje	44,80	0,00	0,00
Cetinje	640,00	134,00	20,94
Andrijeвица	0,00	0,00	0,00
Plav	16,00	40,00	250,00
Ukupno	44.426,82	48.127,46	108,33

Izvor: Nacionalna turistička organizacija Crne Gore

CENTRALNA TEMA U MAJU

INTERVJU SA IZVRŠNIM DIREKTOROM U SVJETSKOJ TURISTIČKOJ ORGANIZACIJI PRI UN

„Turizam pruža brojne mogućnosti razvoja i omogućava čuvanje nacionalnog nasljeđa zemlje.“

Među učesnicima Festivala investicija i nekretnina – FREI 2015, čiji je programski nosilac Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore, bio je i Marcio Favilla Lucca de Paula, izvršni direktor u Svjetskoj turističkoj organizaciji pri UN, sa sjedištem u Madridu.

Gospodine Favila, kakav je Vaš komentar na činjenicu da je turizam jedna od najbrže rastućih privrednih grana u svijetu?

Definitivno je tako, još od 1950. godine kada smo izvršili prvu statistiku. Prošle godine je milijardu i 135 miliona ljudi prešlo međunarodne granice. Poslije globalne ekonomske krize, u turizmu se posljednjih 5 godina osjeća rast iz godine u godinu. U Svjetskoj turističkoj organizaciji procjenjujemo da će turizam nastaviti da raste i u predstojećim godinama.

Koji su najtraženiji turistički proizvodi u svijetu danas, a s druge strane koji se potencijali još uvijek smatraju nedovoljno iskorišćenim?

Primjećujemo veliku promjenu u potražnji u turizmu posljednjih godina u cijelom svijetu. Sunce i more su veoma važan segment. Međutim, primjetno je sve veće interesovanje i za kulturni turizam, ali i za turističke proizvode koji sadrže komponentu održivosti.

Crna Gora ima sve potrebne elemente da nastavi da se razvija kao važna turistička destinacija. Ima veoma lijepu obalu, jednu od najzelenijih

Kakve su prognoze Svjetske turističke organizacije za crnogorski turizam u narednom periodu?

Globalno, vidimo da će turizam rasti u predstojećim godinama, u narednih 15 godina prosječnom stopom od 3,5% godišnje. Crna Gora bilježi veći prosječni rast u posljednjih 10 godina. Vizija nacionalne politike turizma je rast uz veći kvalitet i održivost. Mislim da je to pravi put. Naša procjena za Mediteran kao cjelinu je da će rasti nešto ispod međunarodnog prosjeka. Međutim, nove destinacije kao što je Crna Gora imaju veliki potencijal za brži rast. Mislim da sve komponente potrebne za to postoje - tu je politička podrška, znanje, vizija, kao i uslovi neophodni za ubrzaniji razvoj u godinama koje dolaze.

na Mediteranu, veoma upečatljivo prirodno i nacionalno nasljeđe, što je veoma važno za turiste da se obrazovno i kulturno obogate. Te proizvode je potrebno dalje razvijati.

Veoma važna je i ponuda za mlade. Crna Gora ima mnogo toga da ponudi kada je u pitanju avanturistički turizam. Pored toga, ne smijemo zanemariti ni interesovanja starijih posjetilaca, koji raspolažu većim prihodima.

Turističke destinacije moraju investirati u dostupnost, odnosno, moraju olakšati putovanje turistima svih starosnih dobi.

Kakav značaj ima turizam i investicije u turizmu za privredni rast zemlje?

Istina je da se turizam tiče mnogih ekonomskih i društvenih aktivnosti. Ali važno je pomenuti da turizam,

prije svega, pruža brojne mogućnosti na tržištu rada kako mladima, tako i ljudima svih starosnih dobi. Otvara prilike za zaposlenje, i za mlade preduzetnike, koji imaju ideje, a možda nemaju dovoljno kapitala za investiranje, ali mogu započeti mali biznis, koji će se vremenom razviti. Dakle, suština turizma je da pruža prilike na tržištu rada i omogućava očuvanje nacionalnog nasljeđa zemlje.

Šta su prednosti, a šta eventualni rizici u turizmu za male zemlje kakva je i Crna Gora?

Svaka zemlja, bez obzira na veličinu, a posebno male zemlje, moraju imati veoma jasnu politiku razvoja turizma, koja uključuje kvalitet i održivost.

Održivost ima tri stuba.

Prvi je ekološki stub. Crna Gora ima veoma značajne prirodne potencijale, obalu, planine i morate ih očuvati posredstvom turizma.

Drugi stub održivosti je ekonomski. Kompanije, mala i srednja preduzeća, moraju investirati i generisati radna mjesta i održavati se u dužem vremenskom periodu.

Treći je socijalni stub. Razvoj turizma mora pozitivno uticati i na lokalne zajednice, socijalni aspekt društva. Društvo mora razumjeti suštinu turizma i osjetiti prednosti njegovog razvoja, jer on je instrument promocije nasljeđa zemlje. Crna Gora ima upečatljivo kulturno nasljeđe, a dio razvoja turizma je upravo njegovo očuvanje i promovisanje.

Kako po standardima Svjetske turističke organizacije riješiti problem sezonalnosti, koji predstavlja izazov za mnoge zemlje, pa i Crnu Goru?

Da, to nije samo problem Crne Gore, već problem većine zemalja. Ako pogledamo globalnu statistiku turizma, 45% međunarodnih putovanja realizuje se između juna i septembra na sje-

vernoj hemisferi, a na južnoj između decembra i februara. To je sezonska podjela. Kako bi se s tim izborili ne postoji samo jedno rješenje, već se moraju razviti različiti turistički proizvodi. Ministar Gvozdenović je govorio o razvoju skijaških odmarališta. Unapređenje različitih vidova ponude je veoma značajno za razvoj turizma. Avanturistički turizam može biti atraktivan tokom cijele godine za posjetioce. Zatim, razvoj konferencijskog turizma. U Crnoj Gori imate destinacije, lokalitete, na kojima se mogu održavati konferencije, razni događaji, međunarodnog ili nacionalnog karaktera. Dakle, postoje različite mogućnosti, ali potrebno je prepoznati potencijale određene zemlje i svake lokalne destinacije. Crna Gora, koja ima bogato kulturno nasljeđe, može i u tom pravcu razvijati turističku ponudu, koja ne samo da će generisati prihode u sezoni, već i u vansezonskom periodu.

OTVOREN NOVI HOTEL U MAJU

Hotel „Atina” u Budvi

U maju je otvoren novi hotel „Atina” u Budvi, koji u pogledu opremljenosti i usluge odgovara standardima 4****. Hotel ima 12 smještajnih jedinica koje čine sobe i apartmani sa pogledom na more. Takođe, gostima je na

raspolaganju sauna i teretana koje čine sadržaj hotela. U prijatnom i intimnom dvorišnom dijelu hotela nalazi se bazen sa terasom za odmor, a hotel će raditi tokom čitave godine.

CRNOGORSKA KUPALIŠTA

- Planom objekata privremenog karaktera u zoni morskog dobra predviđeno je ukupno 377 djelova morskog dobra koji se mogu urediti i koristiti kao kupališta, od kojih, prema planom definisanoj klasifikaciji 336 su javna kupališta, 33 hotelska kupališta i 8 su kupališta specijalne namjene.

- Tokom ljetnje turističke sezone, odnosno od 01. maja do 01. oktobra, mora se obezbijediti rad kupališta, funkcionisanje uređaja i opreme, te ispuniti uslovi bezbjednosti u pogledu ograđivanja kupališta, organizovanja spasilačke službe i postavljanja informativnih tabli.

- Osnovni uređaji i oprema

neophodni na uređenom kupalištu su: sanitarni objekat (1 čvrsti ili mobilni sanitarni objekat na 1000 m² površine kupališta), tuševi (4 tuša na svakih 50 m dužine kupališta), korpe za otpatke (postavljaju se na razdaljini od svakih 10 metara), kabine za presvlačenje (2 kabine na svakih 50 metara dužine kupališta).

- Plažni mobilijar podrazumijeva suncobrane i ležaljke koji se po pravilu postavljaju na centralnoj površini i to jedan suncobran i dvije ležaljke na najmanje 8m² kupališta. Da bi se spriječila prenatrpanost plažnim mobilijarom: najmanje jedna polovina plaže po dužini i dubini treba da je oslobođena od plažnog mobilijara.

Takođe, potrebno je osloboditi od plažnog mobilijara zonu neposredno uz more u širini od najmanje 3 metra, kao i pristupne staze do mora, u

širini od najmanje 1 metra.

- Uslovi za bezbjednost na uređenom kupalištu podrazumijevaju organizaciju spasilačke službe

i obilježavanje kupališta sa morske strane. Spasilačka služba se sastoji od najmanje jednog spasioaca, koji je prošao obuku za spašavanje na vodi i posjeduje Legitimaciju za spašavanje na vodi važeću za tekuću godinu u skladu sa Zakonom o Crvenom krstu Crne Gore, na svakih 50 metara dužine obale u mjesecima jul i avgust, odnosno na svakih 100 metara dužine obale u ostalim mjesecima.

bezopasno kupanje, ŽUTA - kupanje je ograničeno i može biti opasno, CRVENA - kupanje je zabranjeno.

- Obilježavanje kupališta vrši se na moru i to postavljanjem plutajuće ograde sastavljene od međusobno povezanih bijelih i crvenih bova, na udaljenosti od 100 metara od obale. U ovako ograđenom vodenom prostoru kupališta zabranjen je ulazak svih plovila na motorni i jet

informacija i obavještenja kupcima, na svakom uređenom kupalištu postavljaju se 3 informativne table: Tabla sa informacijama o kupalištu, koja se postavlja na ulaz u kupalište i sadrži naziv plaže, naziv korisnika, kategoriju kupališta, brojeve telefona važnih institucija i inspekcija, broj turističkog telefona za žalbe i pohvale, skicu kupališta na kojoj je precizno naznačen prostor sa i bez

Spasilačka služba se organizuje pri kuli za spasioce ili spasilačkom punktu koji moraju biti vidno obilježeni i opremljeni neophodnom spasilačkom opremom. Tokom radnog vremena spasilac je dužan da povremeno boravi na kuli ili punktu, obavlja kontrolne šetnje obalom, kao i da uvijek nosi prepoznatljivu uniformu kao bi ga kupaci lako uočili.

- Takođe, spasilac je dužan da na kuli za spasioce ili spasilačkom punktu, u skladu sa uslovima za kupanje svakog dana istakne signalizacione zastavice, a u neposrednoj blizini mora biti postavljena tabla na kojoj je vidno istaknuto značenje svake zastavice. Prema ILS standardima koriste se zastave u tri boje koje obilježavaju: ZELENA - bezbjedno i

pogon. Takođe, prostor namijenjen za kupaće mora biti ograđen i odvojen od zone namijenjene za sportsko-

rekreativne aktivnosti. Kupalište može biti sa kopnene strane vidno obilježeno drvenim stubićima visine do 60 centimetara, koji su međusobno adekvatno povezani (konop, ribarske mreže, itd).

- Radi pružanja svih neophodnih

plažnog mobilijara kao i legendu sa objašnjenjem piktograma; Tabla sa plažnim redom sadrži podatke o plažnom redu i postavlja se na prostoru kupališta; Tabla sa informacijama o bezbjednosti kupaca se postavlja na ili u blizini spasilačke kule ili punkta i treba da sadrži informacije o radnom vremenu spasioaca, naziv plaže, jasno objašnjenje boja zastavica i druge informacije koje su bitne za bezbjednost kupaca na toj plaži.

- Kontrolu ispunjenosti uslova svakog pojedinačnog kupališta, na osnovu izdatih uslova i druge prateće dokumentacije vrše komisije koje se formiraju na početku kupališne sezone u svakoj od 6 primorskih opština radi izdavanja Odobrenja za obavljanje djelatnosti na kupalištu.

NAJAVA MANIFESTACIJA U JUNU

Glavni grad, Podgorica

DŽADA FILM FEST

Mjesto održavanja: **PODGORICA**

Vrijeme održavanja: **01. JUN – 07. JUN**

Cilj festivala je da oživi ulice Podgorice na način što će buku gradske vreve zamijeniti tišina filmske projekcije. U toku trajanja festivala na sedam lokacija biće prikazano sedam velikih filmskih klasika, a ljubitelji dobrog filma moći će da uživaju u projekcijama na velikom platnu, pod vedrim nebom, na sedam podgoričkih ulica.

Otvaranje festivala počinje prikazivanjem kulturnog filma „Kazablanka“, 1. juna, u ulici Svetozara Markovića. U utorak, 2. juna, u Bloku 5, u ulici Velimira Terzića, biće prikazan film „Djevojka koju sam volio“. Srijeda je rezervisana za „Blade Runner“, koji će biti prikazan na Zabjelu, u ulici Kralja Nikole. Ljubitelji filma će u četvrtak moći da uživaju u filmu „Neki to vole vruće“, koji će biti prikazan na Starom Aerodromu, između ulice Avda Međedovića i Bulevara Pere Četkovića. U petak će, u City kvartu, biti prikazan film „Praznik u Rimu“. Ostvarenje „Prozor u dvorište“ biće prikazano u subotu, na trgu Svetog Petra Cetinjskog, dok će festival u nedjelju zatvoriti „Mandžurijski kandidat“ na Trgu Republike. Sve projekcije počinju u 21 sat, a okupljanja su najavljena

za sat vremena prije početka projekcija, osim posljednjeg dana kada je okupljanje zakazano za 19 sati.

Ulaz je slobodan, a sve informacije o festivalu biće objavljene na Facebook stranici Džada Film Fest <https://www.facebook.com/events/385466794995167/>

UNDERHILL FEST

Mjesto održavanja: **PODGORICA, KAFIĆ SOUL TO SOUL
I CRNOGORSKO NARODNO POZORIŠTE**

Vrijeme održavanja: **03. JUN - 12. JUN**

Izložba dokumentarne fotografije crnogorskih umjetnika organizuje se u saradnji sa Likovnim udruženjem. Selektor fotografija je Lazar Pejović, profesor na Fakultetu likovnih umjetnosti u Cetinju. Svečano otvaranje šestog UNDERHILLFesta održaće se 4. juna u Crnogorskom narodnom pozorištu, sa početkom u 20 sati. Tom prilikom biće prikazan film „Moj zanat“, dokumentarac o Arsenu Dediću, u

režiji Mladena Matičevića. Nakon projekcije filma, biće upriličen koktel u bašti kafea Soul II Soul.

Od 5. do 12. juna projekcije će se organizovati svake večeri u bašti kafića Soul II Soul, u ulici Njegoševa 34, u Podgorici. Publika će imati priliku da vidi najbolja dokumentarna ostvarenja iz svijeta i regiona. Više informacija o programu dostupno je na www.underhillfest.me

DAN KRAPA

Mjesto održavanja: **PODGORICA, PLAVNICA**

Vrijeme održavanja: **06. JUN**

Po prvi put organizuje se manifestacija Dan krapa, 6. juna, na Plavnici, sa ciljem da se istakne značaj ambijentalnih, tradicionalnih i turističkih vrijednosti Skadarskog basena.

MEĐUNARODNI KNJIŽEVNI FESTIVAL KRATKE PRIČE ODAKLE ZOVEM

Mjesto održavanja: **PODGORICA**

Vrijeme održavanja: **28. JUN - 04. JUL**

Manifestaciju Međunarodni književni festival kratke priče Odakle zovem realizuje Knjižara „Karver“, kreirana kao kulturna manifestacija od regionalnog i međunarodnog značaja.

NAJAVA MANIFESTACIJA U JUNU

Prijestonica, Cetinje

MIT FEST 2015

Mjesto održavanja: **CETINJE**

Vrijeme održavanja: **02. JUN - 22. JUN**

MIT Festival biće u duhu slogana – Pronađi svoj revolt, svoju slobodu, svoju stras

NAJAVA MANIFESTACIJA U JUNU

Sjeverni region

LIMSKA REGATA

Mjesto održavanja: **PLAV, ANDRIJEVICA, BERANE, BIJELO POLJE, PRIJEPOLJE**

Vrijeme održavanja: **05. JUN - 07. JUN**

Regata počinje 5. juna, kada se obilježava i Svjetski dan zaštite životne sredine, iz Plava, sa izvorišta rijeke Lim, putanjom dugom oko 130 kilometara, koja će se završiti 7. juna u Prijepolju.

Manifestacija je značajna za sve opštine kroz koje protiče rijeka Lim i ona promovise turističke potencijale rijeke Lim, svih ovih opština kao i Crne Gore i Srbije. Regata okuplja raftere iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, kao i strane turiste željne druženja, dobre zabave i adrenalina kojih je iz godine u godinu sve više. Ona poprma sve veće razmjere i značajno doprinosi promociji turističkih potencijala opština kroz koje regata prolazi kao i ekstremnih sportova kao što je rafting.

DŽIP RELI „PLJEVLJA TROPHY 2015“

Mjesto održavanja: **PLJEVLJA**

Vrijeme održavanja: **POLOVINA JUNA**

Off - road relly na kojem učestvuju sve vrste terenskih vozila, vozi se na lokalnim i šumskim, nekategorisanim putevima, kroz prelijepu seoske i planinske predjele na području opštine Pljevlja.

DŽIP RELI „PLJEVLJA TROPHY 2015“

Mjesto održavanja: **PLJEVLJA**

Vrijeme održavanja: **POLOVINA JUNA**

Svake godine različiti pjesnici iz Crne Gore, Srbije, Rusije kazuju svoje pjesme koje su obojene tematikom Vidovdana, a program traje oko sat vremena.

Organizatori manifestacije su Eparhija Budimljansko-nikšička, Uprava manastira, Crkvena opština Berane, a učesnici kulturno-zabavnog dijela događaja su pjesnici iz Crne Gore, Srbije, Rusije.

MOUNTAIN BIKE MARATHON „BICIKLOM KROZ SRBIJU I CRNU GORU“

Mjesto održavanja: **PLJEVLJA, ŽABLJAK, PLUŽINE**

Vrijeme održavanja: **21. JUN - 27. JUN**

Sportsko-turistička manifestacija koja promovira biciklizam kao sport, zdrave stilove života i aktivan odmor

Maraton traje 7 dana, a učesnici prolaze kroz brdsko-planinske predjele dvije zemlje i obilaze turističke centre, prirodne atrakcije i kulturno historijsko i vjersko nasljeđe.

Trasa maratona: Kraljevo – Ivanjica – Nova Varoš – Sjenica – Prijepolje – Pljevlja – Žabljak - Plužine

DANI HUMORA I SATIRE „VUKO BEZAREVIĆ“

Mjesto održavanja: **PLJEVLJA**

Vrijeme održavanja: **18. JUN - 20. JUN**

Promocije satiričnih pripovjetki i priča, izložba karikatura, pozorišne predstave

Kulturno zabavna manifestacija okuplja autore karikatura, satiričnih stihova i proze iz Crne Gore i regiona

VAJARSKA I SLIKARSKA KOLONIJA

Mjesto održavanja: **PLAV**

Vrijeme održavanja: **06. JUN - 07. JUN**

Manifestacija se održava u eko-planinarskom naselju „Hrid“, u Babinom Polju, kod Plava. Učesnici su mladi umjetnici sa likovnih akademija iz Hrvatske, BiH, Srbije, Crne Gore, Makedonije i Bugarske.

UDAHNI KOLAŠIN

Mjesto održavanja: **KOLASIN**

Vrijeme održavanja: **DRUGA POLOVINA JUNA**

Manifestacija se održava na glavnom gradskom trgu i zvanično označava početak ljetnje turističke sezone, gdje će biti izloženo sve najbolje što Kolašin može da ponudi. Posjetioци će moći da probaju domaće poljoprivredne proizvode, zdravu ekološku hranu sa naših planina i upoznaju običaje tog kraja. Turistička privreda grada predstaviće bogatu ponudu aktivnog i planinarskog turizma. Cilj ove manifestacije je da predstavi potencijale Kolašina, a to su izvanredna prirodna bogastva, raskošne planine i nacionalni parkovi.

FESTIVAL DRAMSKIH AMATERA CRNE GORE

Mjesto održavanja: **GENTAR ZA KULTURU I BIBLIOTEKA BIJELO POLJE**

Vrijeme održavanja: **JUN**

Festival Dramskih amatera Crne Gore osnovan je 1970. godine. Od tada je Festival napredovao i pokazao da je dramski amaterizam u Crnoj Gori razvijen. Ovaj Festival je postao reper za kvalitet, ne samo u Crnoj Gori, već i u širem regionu, jer predstave sa ovog Festivala reprezentuju Crnu Goru na festivalima u okruženju. Za učešće na Festivalu svake godine konkuriše u prosjeku od 12 do 15 predstava, a selektor ima težak posao

da među njima izabere od 7 do 10 njih koje će biti u festivalskoj konkurenciji. Odluku o pobjedniku Festivala donosi žiri sastavljen od renomiranih imena pozorišnog života u Crnoj Gori.

Festival dramskih amatera je manifestacija pozitivnih vibracija, povezivanja među ljudima. Tokom sedam dana trajanja, najmanje nekoliko hiljada posjetilaca odgleda program Festivala.

NAJAVA MANIFESTACIJA U JUNU

Primorski region

MEĐUNARODNI FESTIVAL KLAPA U PERASTU

Mjesto održavanja: **KOTOR**

Vrijeme održavanja: **26. JUN - 28. JUN**

Međunarodni festival klapa okupiće elitne izvođače i teoretičare klapskog stvaralaštva iz regiona. U takmičarskom dijelu programa, klape će se takmičiti u muškoj, ženskoj i mješovitoj, kao i kategoriji „nova klapska pjesma“ - pjesme napisane za premijerno izvođenje u Perastu.

Među učesnicama su i međunarodno i regionalno višestruko nagrađivani predstavnici a capella pjevanja, poput ženskih klapa Oršulice (Vodice), Kapric (Zadar), Čakulone (Zagreb), Ankora (Podstrana), Neverin (Kaštel Lukšić), i muških klapa Kaše (Dubrovnik), Sagen (Zagreb), Sebeniko (Šibenik) i Bunari (Vodice).

Iz Crne Gore učestvovalaće ženske klape Alata i Vox Mirus, te muška Assa

Voce iz Podgorice, zatim ženske klape Bellezza iz Tivta i kotorske Maris i Incanto, i mješovita tivatska klapa Stradioti. U revijalnom dijelu programa klape učesnice izvodit će izvorne pjesme iz krajeva iz kojih dolaze i tako ponuditi publici pravi muzički spektakl stilova. U cilju popularizacije klapskog pjevanja, čuvanja i njegovanja ovog vida nematerijalne kulturne baštine, u sklopu festivala biće promovisan i festivalski časopis Lirica br. 3, antologijsko izdanje klapskih pjesama bokeljskih autora 20. vijeka, te promovisana knjiga Ludvik Kuba: Pjesme dalmatinske iz Boke, koja uz 155 notnih zapisa iz 1907. godine sadrži i naučne kritike i studije od izuzetnog značaja za etno-muzikologiju Crne Gore.

Don Brankovi dani muzike u svom četrnaestom izdanju donose do sada najobimniji program od 16 koncerata u glavnom i šest u pratećem programu.

Koncerte raznolikih žanrova i stilova, u različitim kotorskim ambijentima, izvešće renomirani muzički umjetnici, od kojih će većina u Kotoru i Crnoj Gori nastupiti po prvi put: violinisti Nemanja Radulović i Patricija Pjekutovska, pijanisti Elena Baškirova i Albert Mamriev, sopran Katarina Jovanović, gudački kvartet Henchel, Dubrovački klavirski duo, dirigenti Mladen Tarbuk, Nikolay Lalov, Claude Villaret, Crnogorski simfonijski orkestar, Dubrovački simfonijski orkestar i Festivalski orkestar KotorArta.

U off programu nastupit će, između ostalog, Gibonni sa Matijom Dedićem, a kao i svake godine, osmišljeni su i posebni koncerti: koncert učenika Muzičke škole Kotor, te nastup muzičara sa oštećenim vidom iz regiona,

DON BRANKOVI DANI MUZIKE

Mjesto održavanja: **KOTOR**

Vrijeme održavanja: **25. JUN - 14. AVGUST**

kojim festival želi da skrene pažnju na ove izuzetne ljude i njihov trnovit put do uspjeha na ovim prostorima. Poseban koncert, koji će realizovati novoformirani Crnogorski vokalni ansambl „Luča“, uz učešće glumice Varje Đukić, obilježit će 450 godina od smrti kotorske svete Blažene Ozane. Ideji oživljavanja gradskih trgova doprinjet će Džez orkestar, koji će nastupiti na kotorskim pjacama i imati svoje veče pod nazivom „Igranka“, sa hitovima 60-ih i 70-ih.

Na trgovima grada odvijaće se i KotorarTić, desetodnevna radionica za djecu. Program ovogodišnjeg festivala karakteriše veliki broj premijernih izvođenja u Crnoj Gori i jedna svjetska premijera - djelo mlade crnogorske kompozitorke Nine Perović komponovano povodom 450 godina smrti Blažene Ozane, koje je nastalo u okviru KotorArta. Posebna pažnja posvećena je i programu Festivalskog orkestra, koji će izvoditi muziku iz zemalja iz kojih dolaze dirigenti - kompozicije iz Brazila, Švajcarske i Bugarske, koje do sada nijesu izvođene u Crnoj Gori.

KOTOR ARTMjesto održavanja: **KOTOR**Vrijeme održavanja: **OD KRAJA JUNA DO SREDINE AVGUSTA**

Na Međunarodnom festivalu Kotor Art nastupiće preko 2.000 umjetnika, izvođača i predavača, kroz 8 festivalskih segmenata: Festival klapskog pjevanja, Festival pozorišta za djecu, Don Brankovi dani muzike, KotorArtTeatar, Kotor APSS, Pisanje grada, Pjacu-a od filozofa i Sea Rock festival.

Izvešće se 115 programa, tokom 48 dana, na 27 lokacija u Starom gradu, Kotoru i Boki, sa učesnicima iz 25 zemalja (Portugal, Italija, Njemačka, Rusija, Austrija, Belgija, Švajcarska, Norveška, Letonija, Poljska, Španija, Čile, Venecuela, Meksiko, Izrael, SAD...)

PAŠTICADA FESTMjesto održavanja: **PETROVAC**Vrijeme održavanja: **20. JUN**

Festival promovise pašticadu, tradicionalno primorsko jelo, uz bogat muzički program i program za djecu, sa ciljem promovisanja naše kuhinje, koja je ujedno i dio turističke ponude, ali i brend naše zemlje, te da se bogatim kulturno-umjetničkim programom privuče što veći broj posjetilaca, kako bi jun učinili interesantnijim turistima.

DAN BOKELJSKE MORNARICEMjesto održavanja: **KOTOR**Vrijeme održavanja: **26. JUN**

DANI MAGNOLIJE I „TURISTIČKI CVIJET“

Mjesto održavanja: **TIVAT**
 Vrijeme održavanja: **22. APRIL - 11. JUN**

U okviru manifestacije Dani magnolije održava se tradicionalna akcija „Turistički cvijet“, koja ima za cilj animiranje građana da daju svoj doprinos uređenju grada u hortikulturalnom smislu, u susret ljetnoj turističkoj sezoni. Akcija se otvara početkom maja, a početkom juna komisija angažovana na terenu cijele opštine Tivat izabere najbolje. Kategorije koje se biraju su: Najljepše uređena dvorišta,

Najuređenije dvorište ispred stambeno-poslovnog prostora, Najljepši balkon, Najljepša živa ograda, Najljepše stablo magnolije, Originalnost u hortikulturalnom uređenju prostora. U prvoj polovini juna organizuje se Svečana dodjela nagrada najboljim kandidatima u različitim kategorijama. Svečana dodjela nagrada je praćena bogatim kulturno-zabavnim programom.

KITE SURF COMPETITION

KITE SURF COMPETITION

Mjesto održavanja: **ULCINJ, VELIKA PLAŽA, KITE SURF CLUB DOLCINIJUM**
 Vrijeme održavanja: **13. JUN - 16. JUN**

SPRING BREAK MONTENEGRO

Mjesto održavanja: **BUDVA, KAMENOV**
 Vrijeme održavanja: **13. JUN - 14. JUN**

Festival je prvi put organizovan 2012. godine, u organizaciji NVO Turist, na plaži Kamenovo. Četiri godine za redom okuplja preko 3.000 mladih posjetilaca, većinom studenata crnogorskih univerziteta i iz cijelog regiona. U početku je organizovan cjelodnevni program, a od prošle godine program traje tri dana, uz cjelodnevne zabave, žurke, koncerte, uz gostovanje velikog broja muzičkih grupa i globalno popularnih DJ-eva. Ove godine će trajati 2 dana.

Ovaj projekat je doprinio favorizaciji Budve prilikom odluke od strane univerziteta iz okruženja koju destinaciju izabrati za organizovan boravak studenata u periodu predsezona, ali i podstakao one koji već nijesu da takvu odluku donesu već naredne godine.

TIVATSKO KULTURNO LJETO - PURGATORIJE

Mjesto održavanja: **TIVAT, CENTAR ZA KULTURU**

Vrijeme održavanja: **27. JUN - 15. SEPTEMBAR**

Centar za kulturu Tivat organizuje najznačajniju kulturnu manifestaciju Purgatorije.

Najveći broj predstava izvodi se na tivatskoj ljetnjoj pozornici, smještenoj u ljetnjakovcu Buća. Sadržaji manifestacije Purgatorije obiluju gostovanjima različitih i veoma kvalitetnih domaćih i stranih

pozorišnih trupa, predstavama, performansima, književnim večerima, likovnim izložbama i sl. Iz godine u godinu tivatski festival kulture sve je posjećeniji, što potvrđuje kvalitet sadržaja koji čine program manifestacije. Turisti koji borave u Tivtu zahvaljujući bogatom sadržaju Purgatorija uvijek odlaze puni utisaka i rado se vraćaju.

TREĆI MEĐUNARODNI MOTO SKUP

Mjesto održavanja: **TIVAT**

Vrijeme održavanja: **26. JUN - 28. JUN**

SOUTHERN SOUL FESTIVAL

Mjesto održavanja: **ULCINJ, VELIKA PLAŽA**

Vrijeme održavanja: **25. JUN - 28. JUN**

Lokacija na kojoj se festival održava predstavlja pravi neotkriveni dragulj crnogorske turističke ponude i obuhvata oko 2000m² plaže. Blizina četiri aerodroma (Tivat, Podgorica, Dubrovnik i Tirana), blizina željezničke stanice Bar, svakodnevna konekcija sa Italijom preko Luke Bar, blizina hrvatskog auto-puta kojim je naša zemlja povezana sa Evropom, prednosti su koje daju snagu za budući razvoj festivala. Blaga ljetnja klima, izvanredna hrana, raznolikost smještajnih kapaciteta na području Ulcinja, bogata sportsko-turistička ponuda i čuveno gostoprimstvo ljudi iz ovog kraja samo su dodatan motiv

za dolazak na Southern Soul festival.

Misija Southern Soul Montenegro festivala je popularizacija pomenutih muzičkih pravaca u Crnoj Gori i regionu, postavljanje temelja za festivalski turizam bez kojeg razvijene evropske zemlje ne mogu zamisliti svoje turističke strategije, promocija Crne Gore, naročito ulcinjske regije, kao i promocija predsezonskog turizma.

DŽINOVI PATAGONIJE

Mjesto održavanja: **BUDVA, SAJAM**

Vrijeme održavanja: **01. JUN - 31. AVGUST**

Jedna od najspektakularnijih izložbi o dinosaurusi-ma, autora Grupo Cultural iz Argentine, koja je do sada imala veliki uspjeh u svijetu, biće prikazana u halama Sajma, u Budvi, na površini od 1200m², u specijalno pripremljenim izložbenim uslovima.

Džinovi Patagonije predstavljaju najautentičniju i najsveobuhvatniju izložbu dinosaurusu pronađenih na prostoru južne hemisfere. Dinosaurusi Argentine spadaju među najstarije poznate vrste koje pokazuju ekstremnije karakteristike u poređenju sa njihovim sjevernoameričkim rođacima. Na izložbi se mogu vidjeti eksponati najvećeg mesojeda koji je ikada naseljavao planetu, do najmanjih jedinki, od prvih do poslednjih

vrsta, ptica iz doba Krede koje nijesu mogle da lete, dinosaurusu koji su učili da lete, kao i još mnogo toga. Ovu izložbu je do sada vidjelo više od milion ljudi širom svijeta. Više informacija o izložbi dostupno je na sajtu NVO DIV www.ngodiv.me

NAPOMENA: Organizatori zadržavaju pravo izmjene datuma i otkazivanja održavanja manifestacije usljed loših vremenskih uslova i drugih razloga.

O CRNOJ GORI U STRANIM MEDIJIMA

SAJT LOVINTENDS.COM PREPORUČUJE CRNU GORU KAO DESTINACIJU KOJU TREBA POSJETITI

„7 Up And Coming Travel Destinations“, lovintends.com

Za sve ljubitelje putovanja i one koji žele da izbjegnu velike gužve sajt lovintends.com preporučuje Crnu Goru kao destinaciju koju treba posjetiti.

„Nevjerovatne plaže i uvale, planine, kanjoni, koji se ne razlikuju od Velikog Kanjona u Arizoni, SAD, i stari gradovi

u kojim ima mnoštvo stvari da se vidi i uradi, jednom riječju ova mala zemlja u Evropi ima sve.“ piše na sajtu lovintends.com

Autorka teksta Louise Johnston posebno preporučuje čitaocima da uživaju u raznovrsnosti kulinarskih specijaliteta Crne Gore.

CRNA GORA U RENOMIRANOM ČASOPISU „VANITY FAIR“, ITALIJANSKO IZDANJE

„La terra dei giganti“, „Vanity fair“- Italia, 13.05.2015.

„Barokna sela, ekskluzivni rizorti, kristalno more kao na Havajima, duga istorija i jedna od najmlađih zemalja na svijetu“ piše u uvodu teksta Vanity fair-a o Crnoj Gori.

Autor teksta Giacomo Bretze na slikovit način opisuje Crnu Goru i njene prirodne ljepote.

„Na putu koji vodi ka Kotoru otvara se vidik na

najveći fjord u ovom dijelu Evrope, tu se osjeća i udiše prava „wild beauty“ koja karakteriše ovu zemlju.“

Autor čitaocima preporučuje da borave u Resort-u Aman Sveti Stefan, nekada ribarskom naselju, gdje su boravili Liz Tejlor sa Ričardom Bartonom, Džozefin Bejker, Sofia Loren, Andrea Bočeli i mnogi drugi.

CRNA GORA NA BRITANSKOM SAJTU WWW.UKF.COM

„10 Cool Facts About Montenegro: home of Sea Dance festival“, 2.05.2015.

U susret ovogodišnjem „Sea Dance“ festivalu u Budvi, sajt ukf.com navodi 10 zanimljivih činjenica o Crnoj Gori, zemlji koja je inspirisala romantičnog engleskog pjesnika, Lorda Bajrona.

„U trenutku postanka planete, najljepše spajanje zemlje i mora dogodilo se na Crnogorskoj obali“, piše u uvodu teksta.

„Katedrala Sv. Trifuna u Kotoru je starija 50 godina od katedrale Notre-Dame u Parizu, dok se za stari grad u Ulcinju vjeruje da je inspirisao poznatog španskog pisca Migela de Servantesa da napiše „Don Kihota“ navodi se

u tekstu.

Skadarsko jezero, najveće jezero na Balkanu, na kojem se mogu pronaći pelikani i koje predstavlja dom velikog broja endemskih biljnih i životinjskih vrsta, uključujući i još 10 miliona ptica, preporučuje se kao nešto što vrijedi vidjeti.

„Flamingosi, kanjon Tare kao najdublji kanjon u Evropi, crnogorske planine, stara maslina u Baru, ostrvo Sveti Stefan gdje su boravile najpoznatije svjetske zvijezde poput Breda Pita i Anđeline Džoli, Rolling Stones-a, Madonna i mnogih drugih, kao i crnogorska kuhinja je nešto što nećete pronaći nigdje drugo.“

II UNWTO KONFERENCIJA O UPRAVLJANJU DESTINACIJOM NA MEDITERANU

“Kvalitet: ključni pokretač uspjeha u mediteranskim destinacijama”

Budva, Crna Gora, 22-24. jun 2015. godine

UVOD I OBRAZLOŽENJE:

* Mediteran je jedan od najvažnijih turističkih regiona u svijetu, u kojem se ostvaruje više od trećine ukupnih prihoda od turizma i realizuje polovina međunarodnih dolazaka.

* Decenijama su mediteranske destinacije, sa svojim prirodnim i kulturnim atrakcijama, pružale tradicionalni turistički proizvod - sunce, more i pjevak, uglavnom za specifična tržišta i masovni turizam.

* Uzimajući u obzir negativan uticaj nedavne političke i ekonomske dinamike, opštu zabrinutost po pitanju održivosti i kvaliteta, potrošačke modele koji se mijenjaju i nove poslovne modele, kao i razlike u stepenu turističkog razvoja i performansi u regionu, postoji potreba za promjenom ka novim modalitetima kako bi se održao održivi rast i bolje odgovorilo trenutnim i budućim izazovima.

* Prema dugoročnom istraživanju UNWTO, turistički dolasci u mediteranskim destinacijama će dostići oko 500 miliona u 2030. godini, iako će udio na tržištu biti u laganom padu. Ipak, region još uvek ima priliku da istakne svoj jedinstveni turistički proizvod (unique

selling point) kroz blisku saradnju među destinacijama.

* Zajedno s drugim pitanjima, “kvalitet iskustva posjetilaca” je takođe postao značajan izazov za uspjeh i performanse mnogih destinacija u mediteranskom regionu. S obzirom na činjenicu da je “kvalitet” od vitalnog značaja za uspjeh destinacije i jedan od ključnih elemenata na osnovu kojih potrošači vrše izbor destinacije, potrebno je da mediteranske destinacije formiraju strateške saveze kako bi se poboljšao kvalitet za potrošača, za industriju, za lokalne zajednice i za prirodno, kulturno i urbano okruženje.

* Konferencija ima za cilj i) stvaranje platforme mediteranskim destinacijama i svim relevantnim partnerima za dijalog o aktuelnim i potencijalnim izazovima / mogućnostima sa kojima se suočava turistička konkurentnost regiona, ii) da omogući učesnicima da steknu uvid u aktuelne politike i strategije turizma i da otkriju kako da izgrađuju sinergije za saradnju u regionu i iii) da istraži načine kako da se razvije i implementira pristup mediteranskom turizmu koji je orijentisan kvalitetu.

PONEDJELJAK, 22. JUN 2015.

- 14:00 – 19:00** **Registracija učesnika**
Mjesto: Hotel "Splendid"
Konferencijska sala Petrović/Crnojević
- 20:00 – 21:00** **Svečana ceremonija otvaranja**

Nj.E. Branimir Gvozdencovic, Ministar održivog razvoja i turizma Crne Gore
Nj.E. Lazar Ra enovi , Predsjednik Opštine Budva
Pozvani ministri
Taleb Rifai, Generalni sekretar, Svjetska turistička organizacija (UNWTO)
- 21:00 – 22:00** **Koktel dobrodošlice**
Mjesto: Conference and Spa Resort Splendid, Bar pored bazena

UTORAK, 23. JUN 2015.

- 08:00 – 09:00** **Registracija učesnika**
Mjesto: Conference and Spa Resort Splendid
Konferencijska sala Petrović/Crnojević

Sesija 1

Uspostavljanje pozicije: Pozicioniranje mediteranskog turizma na globalnom tržištu - mogućnosti i izazovi:

09:00 – 11:00

Turizam na Mediteranu se različito razvijao, zavisno od turističkog kapitala i od političkih i ekonomskih prilika svake zemlje. Uprkos tome što su konkurencija, izazovi i mogućnosti se takođe razlikuju duž mediteranskih destinacija, u pogledu nivoa razvoja turizma, performansi i pozicioniranja

zemalja i stoga prioriteti i ključne inicijative politike moraju odgovoriti na specifične potrebe regionalnih različitosti. Ova sesija će se uglavnom fokusirati na sadašnje i buduće kvantitativne / kvalitativne aspekte u vezi pozicioniranja mediteranskih destinacija na globalnom tržištu.

- 09:00 – 09:20** **KLJUČNO OBRAĆANJE: MR. ROLF FREITAG, PREDSEDNIK, IPK INTERNATIONAL, Njemačka**
- 09:20 – 10:45** **Panel prezentacije**

MODERATOR **Prof.dr. Silvana Đurašević, dekan, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Bar, Crna Gora**
- PANELISTI** Ministarstvo turizma Hrvatske
Corinne Lespinasse-Taraba, zamjenik direktora za inženjering, Odjeljenje za inženjering i razvoj, Razvojna agencija turizma Francuske, Atout France
Günter Ihlau, Specijalni predstavnik, BTW (Savezno udruženje njemačke turističke privrede), Njemačka
Charles de Gheldere, direktor, Business Intelligence Services, International Air Transport Association (IATA)
Željka Radak Kukavi i , direktor, Nacionalna turistička organizacija, Crna Gora
Miguel Payeras, izvršni direktor, Klaster za tehnološke inovacije u turizmu na Balearskih ostrva „BalearsT“
- 10:45 - 11:00** **Pitanja i odgovori**
- 11:00 - 11:15** **Konferencija za štampu**
- 11:00 - 11:15** **Pauza za kafu/čaj**

Sesija 2

Razvoj proizvoda, diversifikacija i inovacija: Strateški pristup za razvoj održivog, kvalitetnog i inovativnog turističkog proizvoda

11:15 – 13:30

Mnoge mediteranske destinacije se suočavaju sa ozbiljnim izazovima koji se odnose na tržišne pomake koji su uslijedili prema drugim regionima i alternativnim turističkim proizvodima; region je počeo gubiti svoj udio na

tržištu. Ova sesija će istražiti strategije i sredstva za poboljšanje "kvalitetnog iskustva za posjetioce" kroz održive i inovativne proizvode, posebno kroz razvoj turističkih niša i smanjenje sezonalnosti.

11:15 - 11:35

Ključno obraćanje: Prof. Frédéric Dimanche, SKEMA Poslovna škola, Sophia Antipolis – Nice

11:35 - 13:15

Panel diskusije

MODERATOR

Prof.dr. Rade Ratković, dekan, Fakultet za biznis i turizam, Budva, Crna Gora

PANELISTI

Miguel Mirones, predsjednik, Institutu Španije za turistički kvalitet (ICTE), Španija
Annita Dmetriadou, v.d. generalnog direktora, Turistička organizacija Kipra, Kipar
Jose Pintor Aguilar, viši savjetnik u odsjeku za energetiku Sekretarijata Unije Mediterana, Španija
Joao Pinto Barbosa, menadžer za PR i komunikacije, European Spas Asocijacija (ESPA), Portugalija
Inaki Gaztelumendi, UNWTO Konsultant u prehrambenom turizmu, Španija
Jelena Žarić, savjetnik za međunarodnu saradnju i evropske integracije – Ministarstvo kulture Crne Gore
Dr. Emad Hijazeen, zamjenik glavnog komesara, komesar za Petra arheološki park/kulturno naslijeđe i turizam Petra razvojne i turističke organizacije, Petra, Jordan

13:15 – 13:30

Pitanja i odgovori

13:30 – 15:00

Ručak

**Mjesto: Coonference and Spa Resort Splendid
Restoran La bussola, 2 sprat**

Sesija 3

Kruzing i pomorski turizam: izazovi i mogućnosti:

15:00 – 17:30

Brzo širenje kruzinge i pomorskog turizma tokom posljednjih decenija i intenzivan interes destinacija za razvoj regionalnih tržišta su prouzrokovali razna pitanja koja se uglavnom odnose na održivost aktivnosti. Mediteransko područje predstavlja gotovo oko 20% svjetskog kruzinge tržišta i pokazalo se da je druga najpopularnija destinacija za kruzere u svijetu poslije

Kariba. Kruzerski sektor može postati stub razvoja i ubrzati razvoj lokalnih ekonomija na Mediteranu. Sesija će istaknuti probleme u vezi s izazovima koji se odnose na održivost životne sredine, kao i prednosti za lokalne destinacije i sve uključene aktere u lancu snabdijevanja za kruzere (tj, tur-operatori, putničke agencije, kruzerske kompanije, luke i marine, itd.).

- 15:00 - 15:20** **Ključno obraćanje:** Franz Lamplmair; savjetnik, Generalni direktorat za pomorstvo i ribarstvo, Evropska komisija
- 15:20 - 17:00** **Panel prezentacije**
- MODERATOR** **Prof. Đurđica Perović, dekan, Fakultet za turizam i hotelijerstvo, Kotor, Crna Gora**
- PANELISTI** **Olivera Brajović**, generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj i standarde, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, **Crna Gora**
Francesco di Cesare, Predsjednik Foruma Jadranskog mora
Guy Antognelli, zamjenik generalnog direktora, Turistička organizacija Vlade Monaka, **Monako**
Despina Schistou, rukovodilac, Odjeljenje za obilazak turističkih luka, Direktorat za prostorno uređenje i infrastrukturu, Ministarstvo ekonomije, infrastrukture, pomorstva i turizma, **Grčka**
Izv.prof.dr.sc. Srećko Favro dipl.ing., Međunarodni institut za istraživanje mora, **Hrvatska**
Kristijan Pavić, potperdsjenik MedCruises i Luke Dubrovnik, Asocijacija MedCruise
Tony Browne, direktor Porto Montenegro marine
- 17:15 – 17:30** **Pitanja i odgovori**
- 20:30 – 22:00** **Gala večera**
Mjesto: Gornja terasa Hotela Mogren, Budva

SRIJEDA, 24. JUN 2015.

Sesija 4

Efikasno upravljanje i instrumenti politike - Priče o uspjehu:

09:00 – 10:45

Ova sesija će indentifikovati različite moguće oblasti saradnje i partnerstva između centralnih, regionalnih i loka-

lnih vlasti i privatnog sektora i civilnog društva za unapređenje konkurentnosti mediteranskih destinacija.

- 09:00 - 10:30** **Panel prezentacije**
- MODERATOR** **Jelena Rađenović, direktor, Lokalna turistička organizacija Budve, Crna Gora**
- PANELISTI** **Predrag Jelušić**, državni sekretar, Ministarstvo održivog razvoja i turizma **Crne Gore**
Gunnur Diker, savjetnik Predsjednika TÜRSAB (Udruženje turističkih agencija Turske), **Turska**
Javier Vall de Porcioles, član, konsalting kompanija DPT21, **Španija**
Leslie Vella, direktor marketinga, Turistička organizacija **Malte**
Adnane Jelb, rukovodilac servisa i strategije, Direkcija za strategiju i saradnju, Ministarstvo turizma, **Maroko**
Neda Ivanović, direktor, Lokalna turistička organizacija Bara, **Crna Gora**
Žarko Radulović, predsjednik Udruženja, Crnogorsko turističko udruženje, **Crna Gora**
- 10:30 – 10:45** **Pitanja i odgovori**
- 10:45 – 11:00** **Pauza za kafu/čaj**

Sesija 5 Tehnički zaključci

11:00 – 11:30

Esencan Terzibasoglu, Direktor, Destinacijski menadžment i kvalitet, Svjetska turistička organizacija (UNWTO)

11:30 - 11:45 Završna riječ

Branimir Gvozdenović, Ministar održivog razvoja i turizma, Crna Gora

Lazar Rađenović, Predsjednik Opštine Budva

Esencan Terzibasoglu, Direktor, Destinacijski menadžment i kvalitet, Svjetska turistička organizacija (UNWTO)

11:45 – 13:00 Slobodno vrijeme

13:00 - 16:00 Tehnička posjeta – Izlet u Bokotorski zaliv

Više informacija o Konferenciji svi zainteresovani subjekti mogu naći na zvaničnoj internet stranici Konferencije:

<http://destination.unwto.org/event/2nd-conference-destination-management-mediterranean>

